

OBRTNIK

Glasilo Jugoslovanskega obrtništva Dravske banovine

Lastnik: Poverjenišvo za izdajo lista „Obrtnik“ (Lovro Pičman). Uprava: Ljubljana, Ilirska ul. 15.
Naročnina znaša: za celo leto . . . 50.— Din
za pol leta . . . 15.— „
posamezna številka . . . 1.50 „

*V slogi in edinstvu
vsega Jugoslovanskega obrtništva
je uspeh!*

Uredništvo: Ljubljana, Borštnikov trg 1. — Odgovorni urednik Mihelčič Ivan. — Rokopisov ne vračamo. — Nefrankirani dopisov ne sprejemamo. — Oglase zaračunamo po ceniku. — Ponatis člankov dovoljen le z dovoljenjem uredništva.

Leto II.

Ljubljana, dne 5. maja 1933.

Štev. 10.

Občni zbor Znanstvene banke kraljevine Jugoslavije A. D.

Dne 23. aprila se je vršil v Beogradu šesti redni občni zbor delničarjev Znanstvene banke. Občnega zbora se je udeležilo 518 delničarjev deloma osebno in deloma po pooblaščenih s pravico 9629 glasov. Zboru je predsedoval g. Milan Stojanović, predsednik bančnega upravnega odbora. Pred prehodom na dnevni red se je na predlog g. Stojanovića poslal pozdravni brzojav Nj. Vel. Kralju in gospodu ministru za trgovino in industrijo. Občni zbor je navdušeno vzklikal Nj. Vel. Kralju in Njegovemu zvišenemu domu.

Iz vzorno sestavljenega letnega poročila je kar najpodrobneje razvidno bančno poslovanje v 1932. letu. Uvodoma navaja poročilo težke gospodarske razmere, ki so bile tudi za denarne institucije najtežje v zadnjih desetih letih. Znanstvena banka pa je v kljub težavni gospodarski situaciji in depresiji na denarnem trgu brez zastoja vršila kreditiranje in odobrila 51 milijonov obrtniških kreditov. Tudi zaupanje vlagateljev ni bilo niti za trenutek omajano. Da pa je bilo banki tudi v sedanjem splošnem pomanjkanju denarja omogočeno kreditiranje v tako velikem obsegu, gre zahvala razven omenjenemu zaupanju vlagateljev tudi vzornemu sistemu kreditiranja, ki se je izkazal kot edino pravičen.

Poročilo dalje navaja, da je bilo tekom minulega poslovnega leta pri centrali zaprosenih posojil v znesku 57.423.687 dinarjev, a odobrenih 33.943.600 dinarjev; pri glavni podružnici v Zagrebu zaprosenih 10.534.350 dinarjev, a odobrenih 6.048.250 dinarjev; pri podružnici v Ljubljani zaprosenih 9.183.820 a odobrenih 5.225.820 dinarjev; pri podružnici v Sarajevu zaprosenih 11.899.900, a odobrenih 6.095.600 dinarjev. Skupno je bilo torej zaproseno 89 milijonov 41757 posojil a odobreno 51 milijonov 277.270 dinarjev, medtem ko je bilo v letu 1931. zaprosenih posojil za 104.457.310, a odobrenih 66.516.190 dinarjev.

Do konca 1. 1932. je bila kreditiranih 119 obrtnih, kreditnih, nabavljajnih in produktivnih zadrug s 7614 zadrugarji. Zadrugam je bilo pri Centrali v Beogradu odobreno Din 25.740.000; pri glavni podružnici v Zagrebu Din 1.225.000; pri podružnici v Ljubljani Din 4.860.000; pri podružnici v Sarajevu Din 565.000 t. j. skupno Din 32.390.000, od katerega zneska je izkoriščeno 24.748.487 dinarjev proti 29.360.000 v letu 1931.

Celokupni plasman zavoda znaša 106.635.896 dinarjev, v l. 1931. pa je znašal 105.549.916 dinarjev. Od tega plasmana odpade na centralo 75.641.435 Din, na glavno podružnico 14.393.660, na podružnico v Ljubljani 5.847.413, na podružnico v Sarajevu 9.076.548 dinarjev.

Za odpis je bilo predlaganih skupno 2 milijona 655.941 dinarjev, kar iznosi 2,50% od celokupnega plasmana proti 0,68% v letu 1931. ali 3,40% od čistega meničnega plasmana.

Zguba na vrednostnih papirjih znaša 1 milijon 235.674 dinarjev ter znaša skupna vrednost po odpisu te zgube 1.618.435 dinarjev proti vrednosti od 2.854.110 dinarjev v letu 1931.

Hranilne vloge znašajo v tem letu 29.624.599 dinarjev proti 32.291.832 dinarjev v letu 1931. To zmanjšanje pa ni posledica zmanjšanja zaupanja, ker se je število vlagateljev še povečalo. To zmanjšanje je nastalo vsled gradnje Obrtnega doma v Beogradu, ker so številne obrtne organizacije dvignile svoje naložbe za gradnjo tega doma.

V letu 1932. izkazuje banka 957.998,80 dinarjev čistega dobička proti 3.169.187 dinarjev v 1931. letu. To zmanjšanje je nastalo vsled odpisov na vrednostnih papirjih in vloženih menic v skupnem znesku 3 milijone 169.187 dinarjev. Z ozirom na ta rezultat v minulem letu so se člani upravnega in nadzornega odbora kakor tudi uredništvo odrekli taktične, ki jim po bančnih pravilih pripada.

Vkljub slabšemu uspehu bančnega poslovanja v minulem letu se more priznati, da je Znanstvena

Obrtništvo v Trbovljah ob ustanovitvi podružnice (Društva jugoslovanskih obrtnikov za Drav. ban. Slika je posneta ob priliki ustanovnega občnega zbora v nedeljo, dne 23. aprila 1933. (Glej poročilo na 3. strani.)

ska banka zaključila to leto relativno dobro, ako se upošteva težko gospodarsko-kreditno situacijo. Kakor že omenjeno, Znanstvena banka je brez zastoja vršila kreditiranje in odobrila 37051 obrtnikom in obrtnim institucijam novih posojil ter se ni bavila s spekulativnimi posli, temveč samo s kreditiranjem obrtništva, kakor je to odredeno v zakonu o Znanstvi banki. Pri vsem tem in radi preje omenjenih okoliščin pa je tudi Znanstvena banka imela težavno nalogo obvladati vse nevarnosti današnje gospodarske krize, kajti razumljivo je, da obrtnik — edini bančni redni klient, ni mogel biti obvarovan izgub, vsled česar je trpela tudi njegova likvidnost. Položaj obrtnika je bil izredno težaven, ker ni mogel izterjevati svojih terjatev od njegovega glavnega odjemalca — kmetovalca, kateri je po zakonu zaščiten, pa tako tudi svojih obvez ni mogel redno izpolnjevati. V kolikor pa so bili obrtniki stavbne stroke v naših večjih mestih bolj zaposleni, njihovi posli v kljub temu vsled velike konkurence niso bili posebno rentabilni.

Kakor je znano, se Znanstvena banka, četudi ima karakter delniške družbe, po svojem značaju, namenu in poslovanju bistveno razlikuje od kapitalističnih denarnih ustanov. Medtem ko imajo slednje edini cilj: dosego čim večjega dobička, je ta moment pri Znanstvi banki drugorednega značaja. Znanstvena banka je osnovana s posebnim zakonom z jasno odredeno socialno nalogo in državno participacijo na delniški glavnici. Država pa je za to svojo participacijo stavila pogoje, da banka s svojo kreditno politiko deluje na okrepitvi obrtniškega gospodarstva in usposabljanju za uspešno delo. Iz teh razlogov mora Znanstvena banka na eni strani kreditirati ekonomsko slabšim edinicam, a na drugi strani vršiti kreditiranje po zakonu določen nizki obrestni meri. Pri vsem tem je Znanstvi banki uspelo, da je postala eden najsolidnejših denarnih zavodov, kar je rezultat vztrajnega in vestnega dela v upravi te koristne in značilne kreditne ustanove obrtništva.

Z današnjo številko prilagamo vsem ostalim naročnikom, katerim nismo že v zadnji številki priložili okrožnice in položnice za vplačilo naročnine. Prosimo uvidevnosti naročnikov ter apeliramo na njih dobro voljo, da se odzovejo okrožnicam in poravnajo naročnino.

Opozarjamo tem potom vse one, ki se ne bi odzvali, da smo jim žal primorani ustaviti z naslednjo številko dostavljanje lista. Povdarjamo, da se naš list vzdržuje izključno z naročnino ter smo prav zato uverjeni, da bodo naši cenjeni naročniki to upoštevali.

POVERJENIŠTVO IN UPRAVA »OBRTNIK«.

Občni zbor je sprejel poročilo upravnega odbora in s tem podelil absolutorij. Glede razdelitve čistega dobička v letu 1932. je občni zbor sklenil, da se iz prevodnosti dividenda ne izplača, temveč da se istega dotira raznim bančnim fondom.

Ob sklepu zbora so bili pri volitvah izvoljeni v upravni odbor gg. Stojan Andjelković, stavbenik iz Beograda, Dragi Petrović iz Čuprije, Nikola Kaljevac iz Banja Luke, Pavao Vič iz Vinokovca, Rada Andjelković iz Niša; v nadzorni odbor gg. Dušan Stojadinović iz Kruševca in Živojin Živković iz Beograda. Za člane poslovnega odbora v Zagrebu pa so bili izvoljeni gg. Franjo Šilhart iz Zagreba in Josip Švob iz Sušaka.

Pred veliko razstavo hrvatskih obrtnikov v Zagrebu

Poročali smo že zadnjič, da priredi Savez hrvatskih obrtnikov v Zagrebu veliko obrtniško razstavo in sicer na zagrebškem velesejmu v času od 27. V. do 6. VI. t. l.

Vpoštevajoč velik pomen take razstave kot dokaz jugoslovanske delavnosti kakor tudi za napredek jugoslovanske obrti, so se naši hrvatski tovariši odločili do veleposlombnega samostojnega koraka, prirediti gori omenjeno obrtniško razstavo. Pokazati hočejo vso svojo ljubezen in skrb za lastni poklic. Kljub težkim časom, v katerih se celokupni obrtniški stan nahaja in ko se bori takorekoč za svoj obstanek, so prevzeli podjetno hrvatski obrtniki veliko odgovornost na sebe za ta korak, kajti veliko truda, dela in požrtvovalnosti jim je treba, da dosežejo kar največji uspeh te za obrtniški razvoj zelo koristne in pomembne namere. Sedanji gospodarski položaj obrtnikov je zelo kritičen. Boj med industrijo in obrtjo postaja vsak dan bolj neizprosna. Zato naj se sma-

tra ta odločitev hrvatskih obrtnikov, prirediti tako razstavo, za trdno zavest in voljo za nadaljevanje boja za nadaljnji obstoj in kakor tudi, da se pokaže upravičenost za boljše razumevanje in za večje sodelovanje s strani sodržavljanov.

Naša stanovska dolžnost pa je, da jim tudi mi pokažemo svoje razumevanje za to njihovo podjetnost s tem, da se udeležimo v čim večjem številu obiska te njihove razstave. Vsak začetek je težak. Tudi za nas je potrebno, da si temeljito ogledamo to strokovno razstavo, katera naj bo nam slovenskim obrtnikom vzgled za podjetnost in složnost v svojem poklicu. Roditi se mora tudi v nas misel in stremenje, čim prej pokazati javnosti, da imamo tudi slovenski obrtniki voljo in trdno zavest, nadaljevati boj za svoj upravičen obstoj s tem, da bomo priredili prvo samostojno slovensko obrtniško razstavo. Industrija nas hoče brezobzirno izpodriniti in nas postaviti v svojo odvisnost. Le složnost, delo ter razumevanje celokupnega obrtniškega stanu za upravičenost tega boja, nas bode dovedlo do končnega povoljnega uspeha.

Želimo hrvatskim tovarišem kar največ uspeha pri njihovem delovanju za dobrobit in popolni razvoj in napredek obrtništva in jih zagotavljamo, da jih bomo podpirali v skupnem boju za upravičen obstoj našega poklica.

Neposredni davki v Dravski banovini

Statistika neposrednih davkov v Dravski banovini kaže zelo zanimive podatke. Predpisani neposredni davki so znašali preteklo leto 254.2 milijonov Din, l. 1931 pa 253.1 milijonov Din. Plačano je bilo lani 221.6 milijonov Din, l. 1931 samo 185.4 milijonov Din. Procent neposrednih davkov napram celi državi kaže sledeča tabela:

	V milj. Din		%
	cela država	Slovenija	
Leto 1927	1713.0	228.9	13.4
Leto 1928	1774.1	209.2	11.2
Leto 1929	2005.8	205.2	10.2
Leto 1930	2323.4	225.9	9.7
Leto 1931	1771.9	199.9	10.5
Leto 1932	1676.3	225.0	13.4

Zaostanki na neposrednih davkih koncem leta 1932 so znašali v dravski banovini 32.6 milijonov Din napram 42.9 milijonov Din koncem leta 1931. Zmanjšanje uslužbenškega davka od 48.95 milijonov Din na 36.6 milijonov Din je krilo največ povečanje davka na poslovni promet od 51.0 na 66.6 milijonov Din.

V splošnem se lahko reče, da gospodarstvo v dravski banovini ni nič manj prizadeto radi krize kot gospodarstvo v drugih delih države. Vendar se izterjavanje davkov pri nas vrši vsaj trikrat strožje nego v ostalih delih države. To moramo sklepati iz sledečega: Skupnih izostankov na neposrednih davkih in raznih dokladah je v celi državi ca 3 milijarde Din. Po prejšnjem pa je pri nas zaostanka na neposrednih davkih 32.6 milj. Din ali skupni davčni zaostanek nekaj preko 100 milj. Din. Predpisani delež davkov je znašal 13.4%, dočim znaša odstotek pri zaostankih cca 3.3%. Zavedamo se v polni meri svojih dolžnosti napram državi, vendar pa letos pričakujemo v tem pogledu več obzirnosti.

Dobave in licitacije

Gotovo čitate večkrat v časopisih o kakih nabavah, katere bi tudi vi radi izvršili. Bojite se pa kompliciranega postopanja in stroškov. Da ste v tem upravičeni, naj vas prepriča današnji članek.

Dobave in oddaje del se vršijo pri direkcijah državnih železnic, pri banski upravi, mestnih in občinskih načelnostih, pri raznih Komandah vojske in mornarice, državnih rudnikih itd. Postopek je z ozirom na višino in vrsto oddaje različen: oddaja se izvrši lahko z ofertalno licitacijo ali z razpisom kratkim potom.

Za ofertalno licitacijo je treba za vložitev ponudbe izpolniti sledeče pogoje:

1. Predložiti je treba potrdilo o sposobnostih, ki ga izda na zahtevo pristojna zbornica, kolektivno z Din 10.— (?)

2. Potrdilo davčne uprave o plačanih davkih do tekočega tromesečja, kolektivno z Din 20.—

3. Položiti predpisano kavcijo še pred licitacijo, ki znaša za tuzemce najmanj 5%, za inozemce pa najmanj 10% ponudbene svote. Navadno pa se zahteva 10% kavcija za tuzemce in 20% za inozemce.

Pri razpisu kratkim potom je treba izpolniti slične pogoje:

1. Enako kot zgoraj potrdilo od zbornice.

2. Potrdilo o plačanih davkih.

3. Kavcijo, če je ta v razpisu zahtevana.

Ponudbo za ofertalno licitacijo je kolektivati z najmanj Din 50.—. Ponudbe za razpis kratkim potom pa Din 5.— po zakonu o taksah. Pogoje oz. načrte, v kolikor niso navedeni v razpisu, se dobi na vpogled pri dotičnem oddelku, ki je dobavo razpisal, proti plačilu takse Din 5.—. Ponudbe, ki

ne dosežejo točno do določenega termina, ali ponudbe, ki ne odgovarjajo popolnoma razpisu, ne pridejo v poštev.

Ponudba ostane v veljavi navadno 30 dni, dobava oz. delo mora biti izvršeno točno do zahtevanega dne, sicer zapade, oz. se odračuna gotova svota od kavcije.

Predloženi račun je plačljiv po komisionalnem prevzemu dela oz. blaga.

Sedaj pa računajmo, koliko bi rabil obrtnik (lahko se za večjo dobavo združi tudi več obrtnikov) v gotovini za prevzem dela ali dobave v višini Din 15.000.—

1. za potrdilo o sposobnosti	Din 10.—
2. za potrdilo o plačanih davkih	20.—
3. za 10% kavcijo	1500.—
4. za takso na ponudbo	50.—
5. za vpogled načrtov	5.—
	Din 1585.—

Kavcijo se položi v gotovini, lahko pa tudi v vrednostnih papirjih. Te posodi proti odškodnini seveda lahko kaka banka. Kavcija se vrne po licitaciji, če ponudba ni sprejeta.

Kakor sami razvidite, so pri javnih delih taki pogoji, da obrtnik zelo težko pride v poštev. Težko je najti obrtnika, ki bi imel plačane davke do zadnjega tromesečja, še težje pa onega, ki bi bil zmožen kavcije. Tudi za delo potrebne surovine se težko nabavijo sedaj, ko je vse treba plačati v gotovini. Nekateri si pomagajo na ta način, da dajo trgovcu pismeno potrdilo, da trgovec dobi blago plačano direktno od oddelka, ki je delo razpisal. Ta način pa ima razumljive nedostatke za obrtnika.

Zato zahtevamo, da se znižajo primerno takse in kavcija oz. naj se kavcijo v gotovini nadomesti s kakšno garancijo v drugi obliki. To bi bilo potrebno zlasti za manjša dela, ki jih obrtniki lahko izvršujejo.

Priznati pa moramo, da je deloma tudi naša krivda, da se v boljših časih nismo zanimali za javna dela. Državna podjetja danes delajo v zelo ozkih proračunskih mejah, vendar bi prejšnja leta marsikateri obrtnik lahko zaslužil težke tisočake. Veletrgovci pa so si pravočasno znali priboriti stalnega konsumenta v državnih podjetjih. Tako smo obrtniki prisiljeni, da prodajamo mnogo svojih izdelkov veletrgovcem, ti pa jih oddajajo naprej. Za nas bi bilo seveda boljše, če bi vse svoje izdelke prodajali direktno. Šele sedaj, ko nam pravzaprav teče voda v grlo, smo se zavedli tudi te možnosti zaslužka. Upravičeno torej zahtevamo, da se nas upošteva ne samo pri plačilih, ampak tudi pri delitvi zaslužka.

Na tem mestu bi bilo upravičeno pripomniti še nekaj. Pri nas je v večini slučajev navada, da pri zidanju stavb prevzame vsa dela stavbenik. On potem po svoji volji oddaja druga dela, n. pr. mizarska, pečarska, vodovodno in električno instalacijo posameznim obrtnikom in se pri tem mnogokrat greši v škodo obrtnika. Potrebno je, da se tu strožje izvajajo obrtni zakon in se le-ta eventuelno izpopolni v tem smislu, da vsak obrtnik more samostojno prevzeti samo dela iz svoje stroke. V tem primeru bi se bilo treba učiti pri Švicarjih. V Švici je pred vsako stavbo, ki se gradi, izobešenih po 10 do 20 ličnih tablic posameznih firm.

Mislím, da se vsak zaveda, da s tem, ko to prečita, še ni storjenega za stvar samo prav nič, kajti posameznik ne more v tem oziru doseči ničesar. Zato je treba organizacije, treba je močnega nastopa. Naših potreb ne bo tako dobro razumel nihče drugi, kot mi sami. Zato mi dovolite, da naredim nekoliko propagande: Vsi vidite, koliko perečih problemov je treba rešiti, da se izognemo propadu, vsi veste, da nam jih ne bo rešil nihče drugi, kot mi sami. Pristopite torej k Društvu jugoslovanskih obrtnikov, da bodo naše vrste čimprej polnoštevilne in delajte v prid vsem in s tem samemu sebi.

Jan Jože.

Strupeni plini v pekarijah

Pred nedavnim časom se je v Avstriji zgodila nesreča vsled zastrupljenja s strupenimi plini. Plini so omamili ponoči nekega mojstra in dva pomočnika, mojster je na posledicah umrl. Komisija je ugotovila, da so v peč naložili premoga, potem pa so dimnik zaprli. Zato se je začel razvijati strupeni ogljikov monoksid in uhajati v delavnico.

Ogljikov monoksid je brezbarven plin, nekoliko težji od zraka, brez vonja in zato tem nevarnejši. Za preprečitev nesreče je neobhodno potrebno pravilno zgorevanje premoga, ki se doseže s pravilno zgrajeno pečjo, dimovodi in dimnikom. Med zgorevanjem se tvori pri pomankanju zraka imenovani strupeni plini. Ti prodirajo iz žarečega premoga skozi še tako majhne luknjice iz peči v delavnico, ker nimajo nobenega vonja, morejo povzročiti zelo težka zastrupljenja, katerih smrtni izid se prepreči samo s hitro pomočjo. Moderna kemija še do danes kljub vsemu napredku ni našla primerne naprave, ki bi takoj naznanila njih navzočnost. Posebno v mrzlem času je težko opaziti strupene pline in je delavnico prezračiti. Znaki zastrupljenja se javljajo z omotico,

bljuvanjem in nezavestjo ter ne nastopijo pri vseh osebah istočasno.

Ker je ogljikov monoksid težji od zraka, se drži pri tleh. Kot vsi strupi, povzroči tudi ta v manjših množinah vdihavanje, kronično zastrupljenje. Po daljšem učinkovanju, če se dela v naznačenih delavnicah skozi več let, povzroči že majhen odstotek plina v zraku glavobol, bolečine v srcu in slabost po celem telesu, posebno v nogah. Taka lahka zastrupljenja so pri naših pekih zelo pogosta, težji slučaj pa so zelo redki. Vključ veliki škodi na zdravju najde potreba po ventilaciji malo razumevanja. Odstranitev ogljikovega monoksida je pri večjih obratih najboljša z malim ventilatorjem, v manjših obratih pa zadostuje, če se včasih odpre malo okence. Ponekod imajo peki v delavnicah kanarčka, ki je že pri malih množinah strupenega plina nemiren in s tem opozori navzoče, da je treba delavnice prezračiti.

Vajeniška razstava v Ljubljani

Ob zaključku šolskega leta obrtno nadaljevalnih šol so vodstva istih priredila razstavo izdelkov in rizb vajencev in vajenc v Ljubljani.

Vodstvo obrtno nadaljevalne šole za mehansko tehnične obrti na I. deški osnovni šoli na Ledini, katero obiskujejo vajenci iz sledečih strok: elektrotehnične, vodovodno instalaterske, urarske, ključavničarske, kleparske, livarske, kovinsko strgarske, modelno mizarske i. dr. je priredilo razstavo izdelkov vajencev teh strok, ki je vsebovala predvsem predmete, katerih snov predelajo vajenci v času pohajanja v obrtno nadaljevalne šole tekom treh let. Razstava sama je bila v eni izmed šolskih sob I. nadstropja, kjer so bili primerno razvrščeni izdelki učencev. Le-ti so predvsem razstavili risbe po modelih, predlogah in druge šematične črteže. Risbe so v glavnem še precej dovršene izdelane, vsekakor se pa polaga premajhna paznja na uporabo risalnega orodja pri nekaterih. V ostalem pa je vsebovala razstava pismene izdelke tako iz knjigovodstva, kalkulacije, spisja itd. Razstava je bila odprta v nedeljo dne 30. aprila od 8. do 15. ure.

Vodstvo obrtno nadaljevalne šole za umetne in oblačilne obrti na IV. deški osnovni šoli na Prulah, katero obiskujejo vajenci sledečih strok: soboslikarji, črkoslikarji, pleskarji, ličarji, fotografi, tapetniki, galanteristi, knjigovezi, podobarji, rezbarji, pasarji, ščetarji, vrvarji, dežnikarji i. dr. ter čevljarji, krznarji, krojači itd. je priredilo razstavo izdelkov svojih učencev, ki je vsebovala praktično stran pouka, katerega zadobi vajenec, in pa teoretično. Teoretična stran je bila prikazana točno po obisku šole in letnikih, kjer se prvo leto poučuje vajenec enotno z večimi sorodnimi strokami enako nabisbo pri risanju, ki je prvo leto predvsem prostoročno, ali pa pri drugem spisju, računstvu itd. V drugem letniku je pa že malo drugače, kjer se vajenca uvaja nekoliko v njegovo stroko. Nazorneje pa je vse to v tretjem letniku, kjer je popolnoma vajenec posvečen le svoji stroki. Vse to je bilo lepo prikazano na razstavi umetnih obrti, kjer so bile kategorije lepo razvrščene, kakor tudi izdelki posameznih učencev zelo dobro in večje izdelani v popolno zadovoljstvo obiskovalcev. Posebno moramo omeniti fotografe, ki so se izkazali odlične portretiste. V oddelku za oblačilne obrti so bili razstavljeni razni pripomočki, katerih se poslužuje vajenec pri praktični izdelavi predmetov svojih strok. V tem oddelku so bile razstavljene risbe za razna oblačila in obutev, kakor tudi so bili izdelani vzorci, katere so učenci izdelali v šoli tako čevlji in obleka. Posetnik je dobil vtis, da je vzgoja vajencev zadovoljiva, kar se je lahko prepričal na razstavljenih predmetih in risbah. To razstavo je organiziral učiteljski zbor pod vodstvom g. upravitelja Julija Slapšaka, kateremu gre za to delo vse priznanje. Razstava je bila odprta v nedeljo dne 30. aprila od 8. do 15. ure popoldne in si je isto ogledalo mnogo udeležencev, ki so se povsem pohvalno izrazili. Korporativno so si razstavo ogledali čevljarji mojstri pod vodstvom strokovnega učitelja g. Steimanna. Posetil pa je to razstavo tudi g. Pičman, predsednik Društva jugoslovanskih obrtnikov, kateremu so navzoči gg. učitelji z vso ljubeznivostjo razkazovali in pojasnjevali razstavljene predmete.

Isti dan pa so bile še razstave tudi na drugih obrtno nadaljevalnih šolah v Ljubljani, o katerih nam žal ni mogoče poročati, ker se nismo mogli vseh ogledati.

Potrebno pa je, da k obrtniškim vajeniškim razstavam izpregovorimo tudi nekaj splošnega. Predvsem moramo z žalostjo konstatirati, da ni bilo obrtništvo — mojstri — o teh razstavah dovolj informirano potom svojega strokovnega časopisa, kateremu tudi vodstva nadaljevalnih šol niso poslala tozadevno nikakih sporočil, da bi se mojstri potom poziva v strokovnih listih v večjem številu udeležili teh razstav izdelkov obrtniške mladine. Tu vsekakor pogrešamo tesnejših stikov med učitelstvom obrtno-nadaljevalnih šol in njih vodstvi na eni strani in strokovnih listih pa med obrtniškim društvi in obrtniškim strokovnim časopisom.

pisjem. Tozadevno je treba da vodstva obrtno nadaljevalnih šol v bodoče vzbude za te pomembne razstave več zanimanja, na način, kot preje omenjeno. Vsekakor imajo gotovo tudi mojstri interes in pa zanimanje za izdelke svojega vajenca, katerih sicer nikdar ne vidijo, ako se prav nalašč zato nečejo zanimati. Pomen teh razstav pa je gotovo blagodejen za doraščajočo obrt-

niško mladino, kajti le potom tega je mogoče dvigniti, tako strokovno, kakor moralno naše obrtništvo za bodočnost. Prav zato pa moramo delovati v dosego tega pravca obrtniki mojstri z roko v roki vzporedno z vzgojitelji našega obrtnega naraščaja v dobro nas samih in naše domovine.

„Društvo jugoslovanskih obrtnikov za Dravsko banovino v Ljubljani“

Občni zbor podružnice v Trbovljah

V nedeljo dne 23. aprila t. l. se je vršil ustanovni občni zbor podružnice v Trbovljah v gostilni Volker, katerega se je udeležilo okrog 100 obrtnikov in obrtnic. Občni zbor je otvoril in prvi povzel besedo g. tovariš Guček, ključavničarski in instalaterski mojster iz Trbovelj, ki je uvodoma pozdravil vse navzoče obrtnike in obrtnice, člane delegate od Osrednjega društva na čelu z g. Pičmanom iz Ljubljane, delegate iz Celja, Laškega in Hrasnika itd., razne načelnike obrtniških združb ter zastopnike časopisja. Za tem je prečital dopisane pismene pozdrave. Pozdravne brzojavke so bile odposlane Nj. Veličanstvu Kralju, Ministru za trgovino in industrijo, g. županu trboveljske občine ter gg. zastopnikom obrtništva v občinskem odboru.

Po uvodnih pozdravnih besedah je povdaril, da so si obrtniki že pred leti v ravno istem lokalu ustanovili prostovoljno „Obrtno društvo“, s katerim so upali, da se bode obrtništvo mogoče gospodarsko bolje razvijati, kakor do tistih dob. Toda mesto da bi obrtništvo gmotno in v izobrazbi napredovalo, je nazadovalo. Če je danes prišel čas, da se obrtniki ponovno združimo v novi obrtniški prostovoljni organizaciji, je to pač samo prebujenje obrtniške samozvesti. Ustanavljamo si danes podružnico d. j. o. z. d. b. v Trbovljah in pomagajte nam vsi, da se ž njo naš obrtniški stan dvigne na ono višino, katera mu pripada. Znano vam je, da je bil preje v celovskih časopisih obrtnik upoštevan zato, ker ni dopustil drugim gospodariti nad svojim, zakar je bil tudi lahko samozavesten in ponosen. Toda danes je temu drugače, ker so obrtniki pustili v nemar svoje pravice in se niso dovolj zanimali za povzdigo svojega stanu. Prav zato pa je potrebno, da se vsi zavedamo, da je to društvo ono, potom katerega si hočemo priboriti pripadajoče ter mu moramo biti zato vsi verni člani, svetovalci in resni kritiki, da s tem samozavest zopet povzdignemo, mi rabimo močne obrambe in to bomo dosegli, ako delujemo roko v roki, ako se vsi obrtniki združimo in vsako posamezno željo vsi kot eden iznesemo. To pa upamo doseči z našim društvom, v katerem ne bomo dopustili nikdar, da bi se vmešavali neobrniki, kakor smo morali žal doživeti v starem društvu. Ponosni bodimo in zavedajmo se svojega pomena za človeštvo in državo, bodimo trdni v naših zahtevah, pravicah in dolžnostih. Pozdravljam ustanovitelje tega društva, je dejal, ter podajam besedo predsedniku osrednjega društva iz Ljubljane g. Pičmanu. Preje pa še predlagam za zapisnikarja današnjega zbora tov. Skoberneta, za overovatelje zapisnika pa tovariša Malgaja, načelnika čevlarske zadruge in tovariša Korena, zlatarskega mojstra. Predlog je bil soglasno sprejet.

Za tem je povzel besedo g. Pičman, ki je pozdravil vse navzoče in se zahvalil tov. Gučku za njegov stvaren govor, poln resnic. Prav s tem, ko se obrtništvo združuje, se poživlja stanovska zavest ter rase obrtniški vpliv v javnih in gospodarskih institucijah. Bivša Zveza obrtnih združb se pod vodstvom takih obrtnikov ni dovolj zavzela za pravice, za katere je bila ustanovljena. To je bil glavni povod za ceptenje poleg tega, da ta Zveza ni hotela zavzeti onega stališča o sistemu obrtnih združb, za katerega se je obrtništvo prostovoljno izjavilo.

Vse te okoliščine so nas pa privedle do tega, da smo si nato obrtniki ustanovili svojo novo organizacijo, ki je strogo obrtniška in v kateri odločamo obrtniki sami. Ta organizacija je društvo jugoslovanskih obrtnikov za dravsko banovino, katere člen tvori danes v Trbovljah ustanovljena podružnica. Povezani smo in v stiku tako z obrtniki v vsej banovini in državi, kar nam daje moči, da si upamo iznašati naše želje in zahteve jasno, vidno in odločno.

Za govorom g. Pičmana je podal poročilo pripravljalnega odbora tajnik g. Anton Skoberne, iz čegar posnemamo, da je v podružnici že včlenjenih 78 rednih članov obrtnikov. Pripravljalni odbor je sprejel 22 dopisov in odposlal 20 dopisov.

Za tem so bila prečitana podružnična pravila, katere je članstvo soglasno sprejelo in odobrilo.

Na predlog tov. Ročaka je bilo sklenjeno, da se voli odbor z dviganjem rok. Izvoljeni so bili: Predsednik Kocjan, pekovski mojster, podpredsednik Guček, ključavničarski in instalaterski mojster, tajnik: Skoberne Anton, krojaški mojster, blagajnik: g. Povlenč, mizarski mojster. Odborniki: Drobež Al., Tavzelj Ivan, Klenovšek Rajko, Kovač Drago, Klenovšek Jakob, Rovšnik Ivo, Flach Franc. Nadzorstveni odbor: Kozina Karol in Cimerman Štefan. Namestniki odbornikov: Weiss Stanko, Ročak Rudolf in Hutaš Maks. Namestniki: Jug Filip in Jurman Ivan. Vsi navedeni so bili izvoljeni soglasno.

Novo izvoljeni predsednik tov. Kocjan je povzel besedo ter se zahvalil za podeljeno mu zupanje in čast. Pozval je vse navzoče, naj delujejo vsi na to, da se obrtništvo združi in strne, naj si bodo vsi eden proti drugemu poštenu in odkriti ter naj si ne konkurirajo z nižanjem cen svojih obrtnih izdelkov. Obrtnik naj da zaslužiti predvsem obrtniku in naj ne podpira industrije tam, kjer vlada v obrtniški stroki pomanjkanje dela. Obljubil je, da bode njegovo delo usmerjeno v lokalnem obrtnem gibanju v to, da si bodo člani med seboj pomagali, kar se pa tiče širše banovinske in državne obrtne politike, bode pa deloval tako, kakor bo odgovarjalo obrtniškim potrebam in koristim splošnega obrtništva.

Delegate za osrednje Društvo določi odbor iz svoje srede ali pooblasti kogarkoli izmed članstva.

Besedo je povzel tov. Klenovšek, elektrotehniški mojster, ki je povdaril, da se je društvo v Trbovljah ustanovilo zato, ker hoče zastopati obrtništvo tako, kakor obrtništvo hoče, pa tudi zato, da izvojuje svojo samostojno obrtniško zbornico, kakršne imajo že tovariši obrtniki po drugih banovinah. Prilike so privedle do tega, da se moramo obrtniki braniti pred drugimi stanovi in ščititi svoje interese pred izkoriščevalci. S starim obrtnim društvom se obrtništvo v Trbovljah ni moglo razvijati, ker so v istem vladale razmere, ki so bile pod neobrniki vplivi močnejše od naših poštenih zahtev in stremljenj. To nas je privedlo, da si danes podajamo preko onih nevidnih rok v pravi obrtniški solidarnosti in delati hočemo tako, kakor si bomo dajali sami smer in pri naših česčih posvetovanjih. Na svojem praporu smo si zapisali „Poštenost, sloga, eden za vse in vsi za enega“ in v tem pravcu je tudi naša zmaga in izboljšanje naših delavniških in gmotnih prilik. Zato moramo to, za kar se danes navdušujemo, tudi vsi resnično gojiti ter naj ne bo nikogar, ki naj bi bil v dejanjih drugačen, kakor je pri današnjih obljubah. Posebno pa moramo paziti, kje nas bodo skušali nasprotniki podkopavati ter nam podtikati seme razdora, da jim ne bode ta ljulika rodila zaželenega sadu. Zato kličemo: naša borba naj sloni na poštenu podlagi in na medsebojnem zaupanju ter v zvezi z obrtniki po vsej banovini.

Govorniku se je zahvalil za vzpodbudne besede tov. Pičman in povdaril, da ustanavljajo naša društva obrtniki sami, nasprotna z obrtniški imeni pa neobrniki.

Za tem se je soglasno določila članarina na 12.— Din na leto ter 3.— Din vpisnina.

Spregovoril je tudi tov. Šimenc Ivan, vrtarski mojster iz Ljubljane, kateri je razložil v svojem govoru navzočim vsestransko obrtniško politiko, kakor tudi zastopstva, kjer bi bilo treba, da zastopajo res pravi obrtniki svoj stan. Velika napaka nas obrtnikov, je dejal, je tudi, ko se drug drugega v konkurenci uničujemo. Zato je potrebno, da dosežemo za svoje izdelke enotne cene, kakor jih zasluži obrtniško delo. To bode pa le takrat mogoče, ko bomo imeli obrtniki v vsej državi enotno obrtniško gospodarsko politiko ter poštene voditelje, s katerimi bodo posamezni obrtniki lahko v stalnem posvetovalnem stiku.

Za g. Šimencem je govoril tov. Perdan, načelnik čevlarske zadruge iz Ljubljane. Za njim je govoril predsednik podr. v Celju tov. Holobar ter sporočil, da so bili v Celju v Okrožni odbor, v katerega spadajo tudi obrtniki iz Trbovelj, imenovani samo taki, ki so za skupne zbornice. Tozadevno je stavil primeren predlog. Holobarjev predlog se je z odobravanjem sprejel in bo novo društvo pokrenilo vse, da podpre celjsko podružnico, ki se je postavila tako tudi za pra-

vico trboveljskega obrtništva. Naslednji govornik je bil tov. Koren, ki je vsestransko obrazložil navzočim obrtnikom, kakšnega pomena je sloga med obrtništvi. Naglasil je, da bi bil sigurno obrtni zakon drugačen, če bi bil osnutek pred uveljavljanjem obrtniških organizacij na razpolago in če bi bila Zveza obrtnih združb v rokah pravih obrtniških voditeljev. Dotaknil se je tudi inozemskega blaga in izdelkov ter povdaril, da moramo obrtniki predvsem naročiti obrtniške izdelke, s čemer bomo dokazali, da smo res tudi gospodarsko nacionalni. Pozdravil je ustanovitev podružnice z nado, da bodo nove mlade moči znale priboriti to, kar drugi niso hoteli. Računam na to, da ti mlajši ne bodo videli samo samih sebe in da se ne bomo prevarili, kakor smo se že enkrat v nekem drugem društvu.

Tov. Guček je povdaril, da se obrtniki ne zavedamo dovolj, kakšen pomen ima zbornica za obrtnika in da vlada zato še dokaj nezanimanja za to vrhovno obrtniško ustanovo. Mnenja je, da se obrtnika v tej smeri hote ni izobrazilo. Dalje je predlagal, da se društvo energično zavzame za omejitve šušmarstva po rudniškem delavstvu in da se kaznuje onega, ki naroči delo pri šušmarju. Zavzeti se je za znižanje obrestne mere in za odpravo § 229 O. Z., ki nalaga obrtniku nepravilne dajatve ob boleznih uslužbencev v kljub temu, da so pomočniki in vajenci zavarovani pri OUZD. Tajnik osrednjega društva tov. Kunstler je v svojem govoru pojasnil, da je namen društva ščititi obrtnike vsestransko, priboriti obrtništvo veljavo, izboljšati gmotno stanje in zaslužek. Posebno pa je naglasil, da je društvo strogo nepolitično in nestranksko ter je zato nedopustno in prepovedano razpravljati na društvenih sejah o strankarski politiki. Njegovo mnenje je, da kar so člani politično izven društva, to uprave in sotovarišev v društvu ne sme razdvajati. Pozval je člane, naj tvorijo v javnem življenju močno gospodarsko celoto ter naj si tudi vsa obrtniška dela med seboj porazdelajo in drug drugemu pripomorejo do dela.

Kot zadnji je govoril tov. More iz Ljubljane, kateri je na kratko resumiral vse govore ter priporočal društvu odbor, da pazi na delo društvenih nasprotnikov ter pridobiva za društvo novih članov, kakor da naj podružnica prireja pogosta posvetovanja ter zborovanja pa tudi družabne sestanke, kamor naj imajo dostop tudi žene in otroci članov.

Po 3urni vsestransko plodonosni ustanovni skupščini je tov. predsednik zaključil zbor.

Prosimo, poravnajte naročnino za list, ker naš list nima nikakih denarnih podpor iz obrtniških fondov za tiskanje in razpošiljanje časopisa.

Obrtniški informativni sestaneke v Mariboru

Dne 29. IV. 1933. se je zbralo v mariborski restavraciji Halbwildt okoli 35 načelnikov in podnačelnikov obrtnih združb in drugih uglednih obrtnikov k obrtno gospodarskem pomenku. Na njem se je razpravljalo, kako pomagati obrtniškemu stanu do dela. Sestanek je bil sklican od d. j. o. z. d. b. v Ljubljani.

Govorili so: gg. Šimenc Ivan, Kunstler, Lešnik, Reicher, Novak, Kares, Verzel, Karmaš in drugi. Prišlo je do zaključka, da mora priskočiti obrtništvo na pomoč državi v tem smislu, kakor to nasvetujejo obrtniki, medtem ko se sedaj upošteva največ nasvete obrtništva nasprotnih stanov. Pokazalo se je, da vsa svetovna množica učenjakov nima takega predloga, kateri bi bil zmožen odpraviti krizo. Le skupnost stanov bode tu pomagala. S sedanjo gospodarsko taktiko se je privedlo svet do tega, da ni noben poklic in stan več rentabilen, pa tudi vsa poštenost v poslovanju se je morala umakniti zahrbtnosti in umazani konkurenci.

Naloga d. j. o. z. d. b. je v prvi vrsti ta, da združi obrtništvo, da si ti združeni obrtniki pomagajo drug drugemu z naročili in nasveti, in da tvorijo skupnost na obrtno gospodarski podlagi. Strogo se mora paziti, da se v društvu ne zaneše strankarske politike.

Pri tej priliki se je razpravljalo tudi o mojesterskem starostnem in bolniškem zavarovanju. V diskuziji je prišlo do zaključka, da se naj prične zavarovalnina plačevati že v vajeniški dobi in ne šele, kadar postane obrtnik mojster, ker s tem plačuje n. pr. oni, ki postane samostojen s 45 leti samo 15 let in ta, ki je gospodar že od 21 leta svoje starosti, pa 39 let.

Končno se je določil termin za ustanovni občni zbor podružnice d. j. o. z. d. b. za Maribor na nedeljo 14. maja t. l. dopoldne. Kraj se pravočasno še sporoči, vabljeni so pa vsi obrtniki iz Maribora in okolice.

Obrtniški sestanek na Viču

V sredo dne 27. aprila t. l. se je zbralo na Glincah v gostilni pri Kramerju nad 60 obrtnikov z Viča, Glince in Rožne doline, kateri so soglasno sklenili ustanoviti podružnico Društva jugoslovanskih obrtnikov za Vič in okolico. Izvoljen je bil pripravljalni odbor, v katerem so gg. Lojk, Mencini, Loboda, Umek, Smole A., Mohar, Sedej, Drnikovič, Matulaš, Kaplan, Keber, Velkavrh, Šerbec in Cirman. Pripravljalni odbor si je nadel nalogo, vložiti na bansko upravo pravila za podružnico ter zbrati v isto vse viške obrtnike in obrtnice, da bodo tako skupno zastopali skupne interese na občini, na banovini itd.

Na sestanku so bili iznešeni še drugi važni momenti iz sedanje obrtno gospodarske politike ter so se vsi navzoči obrtniki več ali manj udeležili debate. Od osrednjega društva je bilo navzočih več tovarišev na čelu z g. Pičmanom iz Ljubljane.

Uverjeni smo, da bo podružnica na Viču, za katero so pravila že vložena, tudi v kratkem imela svoj ustanovni občni zbor ter pričela z intenzivnim delovanjem, za kar so že tovariši v pripravljalnem odboru garancija.

Podružnica Moste pri Ljubljani. Ustanovni občni zbor podružnice so bo vršil v nedeljo dne 21. t. m., ker so pravila že odobrena. Pripravljalni odbor bo s posebnimi vabili povabil vse prijavljeno članstvo, vabljeni so pa tudi ostali obrtniki in obrtnice, ki se še niso prijavili.

Podružnica Vrhnika. Pravila podružnice so odobrena. Občni zbor bo pripravljalni odbor sklical v najkrajšem času, vendar pa že sedaj opozarjamo vse vrhniško in okoliško obrtništvo, da naj se udeleži ustanovnega občnega zbora. Kdor se želi prijaviti, naj izpolni pristopno izjavo, ki jo prejme pri pripravljalnem odboru.

Podružnica na Bledu. Vabilo na tovariški obrtniški sestanek, ki se vrši v nedeljo dne 7. maja t. l. ob 2. uri popoldne v občinski tržnici na Bledu. Dnevni red: 1. Obrtniško starostno zavarovanje (naj se odloži). 2. Davčne zadeve obrtnikov (komisija). 3. Šušmarstvo (banska odredba). 4. Državne dobave in licitacije. 5. Zastopstvo obrtništva v občinskih odborih. 6. Raznoterosti. Ker so vse točke dnevnega reda zelo važne in nujne, radi obvarovanja obrtniških denarnih dajatev, je udeležba obvezna. Za odbor: Jan Matevž s. r.

Podružnica Maribor. Pravila za ustanovitev podružnice v Mariboru so potrjena ter se vrši ustanovni občni zbor v nedeljo dne 14. maja t. l. Podrobnosti o občnem zboru dobe člani pri pripravljalnem odboru, kakor tudi se bo kraj in čas zbora primerno objavil v časopisih. Obrtništvo ter pristopivše člane Maribora in okolice že sedaj opozarjamo, da se udeleže občnega zbora v čim največjem številu.

Podružnica Dravograd. V nedeljo dne 14. maja se vrši ustanovni občni zbor dravogradske podružnice na katerega že danes vse obrtništvo opozarjamo. Občni zbor se bo vršil opoldne, ob kateri uri in kje bo obrtništvo Dravograda in okolice pravočasno obveščeno od pripravljalnega odbora.

Občni zbori in sestanki

Občni zbor združbe čevljarjev za sodni okraj Ljubljana

V nedeljo, dne 30. aprila se je vršil v dvorani Delavske zbornice v Ljubljani redni občni zbor združbe čevljarjev za sodni okraj Ljubljana. Občni zbor je otvoril s pozdravom na navzoče članstvo, ki se ga je udeležilo v zelo velikem številu (166) g. načelnik Jernej Perdan, ki je še posebno pozdravil navzočega predsednika Zveze čevljarjskih zadrug g. Krajčerja iz Maribora, podpredsednika Okrožnega odbora obrtniških združenj g. Igliča ter zastopnika Društva jugoslovanskih obrtnikov in lista »OBRTNIK-a«, Mihelčiča in Jan-a.

Za tem je podal g. načelnik obširno poročilo, iz katerega je razvidno, da je zadruga v preteklem letu vsestransko najboljšo delovala v prid in prospeh svojega članstva. Zadruga šteje 311 mojstrov, 170 pomočnikov in 60 vajencev. Skupno je bilo odposlanih in došlih 479 dopisov. Med temi dopisi je bilo zelo veliko resolucij, v katerih izražajo čevljarji na merodajnih mestih potrebo, da oblasti in vse v poštev prihajajoče korporacije zaščitijo čevljarstvo obrt pred propadom, kateri v glavnem preti Bata s svojimi popravljalnici. Nadalje so v veliko škodo čevljarjem tudi razni zavodi, ki neupravičeno izdelujejo čevlje tudi za zunanje potrošnike. Poleg tega je pa mnogo krivde tudi na neprimerni reklamni in konkurenci med mojstri samimi, da je čevljarstva stroka tako nazadovala. V svojem poročilu je g. načelnik omenil, da praznuje v tem letu Združba svojo 50 letnico ker je bila ustanovljena l. 1883. Vendar pa ne more o tem na občnem zboru obširneje poročati, ker je dnevni red preobširen, pač pa se bo tozadevno vršil poseben slavnostni občni zbor, na katerem bo podano poročilo o 50 letnem delu združbe.

Za tem je dobil besedo g. Krajčerja iz Maribora, ki je navzoče zborovalce pozdravil in jih bodril v delu za uspehe, ki jih mora čevljarjski stan doseči v svoj prid. Podrobno se je pečal s konkurenco, davkom, šušmarstvom. Posebno je naglasil, da odjavlja obrtništvo obrti, s čemer se samo povečuje število šušmarjev. Dalje je tudi ostro nastopil proti Bati, nasproti kateremu se morajo izvajati vsi zakonski predpisi istotako, kakor se izvajajo za ostale obrtnike. Vsi naporji za doseg uspehov proti Bati so malenkostni ter čevljarji vidijo, da je Bata vsekakor preveč zaščiten na škodo obrtnikov. Obrtniki zahtevamo, da se zakoni izvajajo za vse enako, prav tako pa tudi za Bato.

Za tem je obširno spregovoril o težnjah čevljarjske stroke čevljarjski mojster g. Kristan, ki je iznesel prav vse ter temeljito ožigosal predvsem Bato in druge neupravičene tvrdke, ki škodujejo čevljarstvu stanu. Tudi davčnega vprašanja se je lotil, pri katerem so najbolj prizadeti čevljarji vsled malega zaslužka ter niso zmožni plačevati predpisanih davščin. Kljub temu pa, je dejal, se čudi, kako je to mogoče, da davčna uprava razpošilja že za naprej opomine za plačilo davkov v tekočem letu, vkljub temu, da še ni izvršena odmera, čeprav je popolnoma jasno, da so bili dohodki v preteklem letu manjši od prejšnjih let. Čudil se je tudi pri svojem izvajanju, ker ni bil na občnem zboru noben zastopnik oblasti, da bi jih vprašal o teh težnjah.

O davčnih zadevah je govoril tudi g. Kralj, ter primerjal plačilo davkov pred vojno in sedaj.

G. načelnik je sporočil, da je bila pri davčni upravi deputacija združbe, kjer je posredovala, da se ne bo prodajalo obrtniku orodja in strojev iz delavnice, vendar pa je treba vsak posamezen slučaj takoj javiti združbi, da ga najkasneje v 8ih dneh od rubežni vsak prizadeti uredi s primerno prošnjo pri davčni upravi, katero bo tudi združba potrdila, da je neobhodno potrebno poedincu orodje, katerega se mu ne sme zapleniti.

Za tem so bile sprejete razne resolucije, katere bodo izročene vsem merodajnim oblastem in korporacijam v svrhu zaščitenja čevljarjske stroke. Posebno važna resolucija je bila sprejeta za Mestno načelstvo v Ljubljani, v kateri zahtevajo čevljarji zaščitenje članstva te zadruge in na tem teritoriju pred umazano konkurenco od druge.

V imenu Okrožnega odbora obrtniških združenj je spregovoril njega podpredsednik g. Iglič, ki je poročal zborovalcem o pomenu in namenu Okrožnih odborov obrtniških združenj ter dejal, da so se ustanovili po želji posameznih krajev ter da zastopajo iste interese, kakor bivše Zveze obrtnih zadrug. Dejaj je, da je njegova lastna želja, da bi bila tozadevno samo dva Okrožna odbora, kot sta bili prej dve Zvezi. Naloge Okrožnih odborov je obširno opisal ter končno prešel na obrtniška zavarovanja, kakor jih predvideva obrtni zakon. Glede tega vprašanja se je vnela daljša debata v kateri so zborovalci zahtevali, da se preje ne morejo izreketi za kakršnokoli zavarovanje in dajati kakšnih pojasnil, dokler nimajo tozadevnih pravilnikov v rokah, na podlagi katerih se bodo prepričali, koliko prispevkov bodo morali plačevati. G. Iglič je dejal na to, da je g. dr. Pretnar veščak o zavarovanju in bo izdelal tozadeven pravilnik. Mi hočemo, da gre vsaka stvar pod kontrolo združb in Okrožnih odborov. Po obširni tozadevni debati je bilo sklenjeno soglasno, da naj se preje pravilnik izdela, nakar bo zadruga sklicala sestanek, na katerem bo članstvo zavzelo svoje stališče k temu na podlagi plačilnih zmožnosti. Kajti ne gre, da bi bilo danes vse obvezno, ko posebno čevljarjski stan nima še za druge nujnejše izdatke primernih sredstev.

Sledile so volitve ter je bil po krajši debati in po predložitvi dveh list, izmed katerih je bila ena nato umaknjena, ponovno z malimi izpremembami izvoljen soglasno in z gromkim odobravanjem stari odbor z g. Perdanom kot načelnikom in g. Josip Breskvarjem kot podnačelnikom na čelu.

Nato je bil sprejet še proračun za leto 1933, in so bile določene tudi doklade za članstvo, pri čemer se je sklenilo, da bodo združbe plačale letno doklado 1000 Din, ostali mojstri pa po kategorijah po višini pomočnikov in vajencev.

Končno je spregovoril od vseh navzočih toplo pozdravljen strokovni učitelj g. Steimann, ki je navzočim podal kratko statistiko o vajencih izza poveljne dobe do sedaj, ko je število vajencev zelo padlo. Govoril je tudi o vzgoji vajencev, kot bodočih mojstrov sploh in na kraju pozval vse navzoče mojstre, da si ogledajo razstavo vajencev po občnem zboru.

Ker se ni nihče več priglasil k besedi je g. načelnik po 3 in pol ure trajajočem zborovanju zaključil s pozdravom na navzoče in s pozivom za ogled vajeniške razstave dobro uspeli občni zbor.

Občni zbor skupnega združenja v Sevnici

se je vršil dne 30./IV. t. l. Občni zbor je otvoril predsednik s pozdravom na navzoče obrtništvo. Posebno je pozdravil zastopnika zbornice g. Zabkarja iz Celja in člana Okrožnega odbora g. Kralja iz Brežic. Pri proračunu se je razvila burna debata. Prvi je dobil besedo zbornični zastopnik g. Zabkar ter obširno pojasnjeval, zakaj se sestavlja sedaj proračun in obračun, kar dosedaj ni bil običaj. Po novem obrtnem zakonu je treba voditi točne račune ter razvidno blagajno. Za tem je tudi omenil ogromno delo Okrožnega odbora, o velikih izdatkih tega odbora ter, da je ta odbor na neki seji sklenil, da mora vsak član združenja (vsak obrtnik) prispevati za Okrožni odbor po 15.— Din ter da celoten proračun Okrožnega odbora znaša 60.000.— Din (O. O. Celje). Za tem je predlagal načelnik proračun po postavkah. Za pisarniške

Kreditno društvo

Mestne hranilnice ljubljanske

dovoljuje posojila na menice in kredite v tekočem računu vsem kredita zmožnim osebam in tvrdkam

potrebščine, za plačo tajniku združbe, prispevek za Okrožni odbor in dr., kar bi znašalo skupno za vsakega člana letno Din 20.— Nastali so odločni protesti proti nalaganju novih bremen. Zbovalci so dejali, da naj plača prispevek za Okrožni odbor zbornica, ker ni vprašala, kje ga hočemo imeti in ni vprašala za volitve v Okrožni odbor, kdo bo zastopal zadrugo v njem. Ona je sama postavila O. O., sama nastavila člane tega odbora ter naj zato tudi sama istega plača, mi že dovolj prispevamo za Zbornico. Naša bremena so že itak prevelika. Nadalje je bilo tudi ostro kritizirano to, ker so povišani prispevki za OUZD kakor tudi uvaža v teh težkih časih razna nova zavarovanja. Zbornični zastopnik g. Zabkar je predlagal, da bi se za proračunske stroške povišala inkorporacijska pristojbina, vpisnina vajencev, kar se je po daljši debati tudi sklenilo. Kljub temu pa ni proračun kril doklade za O. O.

K besedi se je oglasil tudi član O. O. g. (Kralj) ter naglašal pomen in namen O. O., kakor tudi, da ni pričakoval od članstva, da bi odklonilo prispevek 15.— Din. Dejal je, da ga je sram, da se nahaja med takimi obrtniki, ki se ne zavedajo važnosti njegove skrbi za obrtnika. Vseposlošen ugovor proti njemu, kakor besede iz vrst članstva: Vas že poznamo, molčite ako vas je sram, pa se odстранite i. t. d. Mi ne prenesemo nobenih novih dajatev več, so se čule besede med njegovim govorom.

Načelnik je za tem dal na glasovanje, kdo je zato, da se plača za O. O. Glasovalo je proti prispevku 49 članov, za pa samo 7. Nato je poročal načelnik, da je v proračunu primanjkljaja 700.— Din. Da bi zadruga iz svojega dohodka plačala O. O., naj se uvede vsaj 5.— Din prispevek od člana. Ponovni hrup med članstvom, med katerim so se čule besede: Nikdo nas ni vprašal o ustanovitvi tega odbora. Zahtevamo, da se vsak prispevek črta. Predlog, da se črta vsak nov prispevek, je bil enoglasno sprejet. Med občinim zborom je članstvo opazilo, da jih zbornični zastopnik naziva Vi obrtniki namesto Mi obrtniki. Zato so obrtniki zborovalci pozvedovali, kakšnega poklica je, ter izvedeli, da je železniški upokojenec. Temu so se zelo čudili ter bili razočarani ter se vpraševali, kako pride tak človek do zborničnega zastopnika in tajnika O. O., ko se toliko zmožnih obrtnikov bori v pomanjkanju za obstoj.

Združba kovačev v Mariboru

Dne 30. IV. 1933. se je vršil v Mariboru občni zbor kovaške združbe. Udeležilo se ga je ca 70 kovaških mojstrov. Navzoči so bili za d. i. o. z. d. b. v Ljubljani g. Simenc Ivan, za list „Obrtnik“ g. Alb. Kunstler, nadalje je zastopal TOI zbornico g. Založnik, Okrožni odbor pa tajnik g. Novak.

V tajniškem poročilu je zapisano, da je na lanskoletnem zboru dr. Pretnar povdarjal, da se TOI zbornica zelo zanima za kovaški stan in da se bode takoj zavzela za odpravo domačih privatnih delavnic. (Navzoči so ugotovili, da se v vsem letu kljub obljubi ni odpravila niti ena.) O sistemu zbornic se glasom zapisnika ni glasovalo, temveč se je predlog samo z odobravanjem smatral za sprejetega.

G. načelnik Verzel je povdarjal, da je kovaška stroka sedaj nezaščiten, ker so mnogo kovaškega dela vzeli ključavničarji in mehanikarji. On zahteva, da se določi delokrog kovaški stroki, v kateri naj bode kot kovaško delo določeno popravljanje vozil in vse delo na železu in jeklu, če se ta kovina obdeluje v toplem stanju.

G. Založnik je hotel dokazati, da se šušmarstvo ne da odpraviti. Njegovo stališče in njegovo izvajanje so smatrali vsi navzoči za napačno, usmerjeno ravno v nasprotno smer, za kar se bore obrtniki.

V naslednjem govoru je med drugim zastopnik d. i. o. z. d. b. g. Simenc tako zgrešeno stališče, ki ga zavzemajo razni obrtniški zastopniki, tudi takoj dokazal. To je g. Založnika tako razburilo, da je rekel: „Jaz si prepovedujem, da bi Vi moj govor kritizirali.“ Nato g. Simenc: „Jaz Vašega govora ne mislim kritizirati, temveč hočem samo resnici na ljubo pokazati obrtnikom in drugim pravo obrtniško smer, katero naj zavzamejo, če hočejo delovati v smislu obrtniških zahtev.“

Občni zbor Združenja proizvajalcev umetnih rudninskih vod - sodavičarjev za Dravsko banovino se je vršil v četrtek 27. aprila t. l. v prostorih gostilne Ignac Banko, Šmartinska c. v Ljubljani. Načelnik g. More je otvoril zbor ob 10.½ uri dopoldne ob navzočnosti 47 članov. Podal je pregled in poročilo splošnega stanja združenja: posebej pa je obravnaval in pojasnil točko 78 § 23 in točko 5 § 60 Novega obrtnega zakona. Preglednika računov sta poročala, da so računi in knjige v redu ter predlagala absolutorij, kar se je sprejelo. Predlagana lista je bila v celoti sprejeta in se je izvolil sledeči odbor: Predsednik Emil More, podpredsednik Ernest Ručigaj, odborniki: Simon Kunčič, Ivan Miklavc, Franc Paar, Naraks Ivan ml. Celje.

Lovro Rogelj. Namestniki: Kircher Ivan ml., Vidič Franc, Haidner Emil. Nadzorstvo: Bergman Josip, Puppis Mirko, Miklavc Anton. Namestniki nad.: Ančik Josip, Kircher Ivan st. Razsodišče: Klun Ivan, Benčina Ivan, Drnovšek Fran, Grobortek Mijo, Sitar Ignac.

Nato se je vršilo glasovanje o sistemu zbornic; z veliko večino se je izrekel zbor za **samo-stojne obrtne zbornice**. Zborovanju so prisostovali g. dr. Koce kot zastopnik Zbornice za TOI, g. Iglič kot zastopnik okrožnega odbora ter g. Košak kot odposlanec Društva jugoslovanskih obrtnikov za Dravsko banovino v Ljubljani. Proračun se je sprejel kot ga je predlagal odbor. Po nekaterih pojasnilih g. dr. Koca-ta, g. Igliča ter po pozdravu g. Košaka je zaključil načelnik ob 12.¼ uri občni zbor, zahvalivši se vsem za obilno udeležbo.

Občni zbor Združenja frizerjev, brivcev, lasuljarjev, manikerjev in kosmetikov v Ljubljani se je vršil v ponedeljek 24. aprila 1933, na katerem so se vsi zborovalci (preko 80 navzočih) izrekli za svojo obrtniško zbornico.

Občni zbor Kolektivnega združenja v Logatcu se je vršil ponovno v nedeljo 23. aprila t. l. Obrtništvo si je na tem zboru izvolilo nov odbor, ki je v rokah pravih ter samozvestnih obrtnikov ter vnetih pristašev obrtniške osamosvojitve. Vkljub temu, da se je z vso silo delovalo za tem, da bi bila izvoljena nova uprava s strani pristašev bivšega načelnika, se jim to ni posrečilo. Obrtništvo v Logatcu je spregledalo ter si izvolilo novo upravo na čelu z g. Poženelom, mizarjskim mojstrom kot načelnikom ter Jože Zupančičem, čevljarjskim mojstrom kot podnačelnikom. Lista tov. Poženela je prejela 59 glasov nasproti listi pristašev bivšega načelnika na čelu z g. Teršarjem 24 glasov. Obrtništvo logaškega kolektivnega združenja k tej zasluženji zmagi čestitamo. Ostalim združenjem ter obrtništvu pa stavljam isto za vzgled.

Občni zbor združenja obrtnikov na Vrhniki se je vršil v nedeljo dne 23. aprila t. l. ob udeležbi nad 140 članov. Občni zbor je izvolil za novega predsednika tov. Stanovnika ter podpredsednika tov. Groma. Vendar pa je zastopnik zbornice za TOI, g. Krapež, razveeljavil to izvolitev. Obrtništvo tega združenja je temu nepravilnemu početju odgovorilo s tem, da je kot en mož zapustilo zborovanje ker se je prepiralo o nepravilnosti postopanja zborničnega zastopnika. Obrtniki združenja so se že pritožili proti temu postopanju na merodajnem mestu ter smo prepričani, da bodo njih protesti tudi upravičeno dosegli svoj namen. Zavednosti članstva tega združenja najiskreneje čestitamo.

Naznanila in obvestila

Združenje mizarjev v Ljubljani opozarja vse g. mojstre in pomočnike, da se prijavijo za večerni tečaj za risanje. Ako se oglasi dovoljno število, se v kratkem ustanovi tak tečaj. Pouk bi bil po možnosti brezplačen. Prijave je poslati na g. Primožič Ferdo, predsednik, Trnovski pristan štev. 4.

Mešanje moke

Vsak pek je navajen pri delu na lastnosti poznane moke, ki jo rabi. Enaka kakovost moke je zato za kvaliteto izdelka kakor tudi za nemoteni potek dela znatnega pomena. Navadno spozna pek moko po njeni sprejemljivosti za vodo, ki je merilo in točen znak za kvaliteto moke. Vsakomur je poznano, da je moka tem boljša, čim več vode rabi, ker je naravno potem tudi več kruha. Sprejemljivost za vodo pa zavisi od množine lepiva. Čim več lepiva vsebuje moka, tem več vode rabi. Če hočemo imeti vedno enak kruh in lahko delo, mora vsebovati moka vedno enake množine lepiva, ki ga žito ne vsebuje vsako leto in v vsakem kraju enako. V toplih in suhih letih ga je znatno več nego v mokrih.

Tako je mogoče da vsebuje ena in ista vrsta moke, mleta iz enakega žita v zaporednih letih po 30, 38 in tudi 40.5% mokrega lepiva; ker se nahaja v mokrem lepivu dve tretjini vode, znaša torej odstotek samega suhega lepiva 10, 13 in 13.5%. Razlika je torej precejšna. Iz tega sledi, da se more doseči vedno enaka kvaliteta ene vrste moke samo z mešanjem. Zato se mora mešati na lepivu bogate in revne vrste žita tako, da ima moka vedno enako kvaliteto. Od raznih vrst žita, ki je na razpolago, pa ima tudi različne lastnosti. Navadno imajo vrste z malo vsebino lepiva velika zrna in ker vsebujejo mnogo škroba, dajejo belo moko. Prerezana ploskev takega zrna je blesteče bela. V nasprotju s tem so na lepivu bogata zrna drobna, prerezana ploskev je rumene barve. Tudi ta dejstva se morajo pri mešanju upoštevati. Če se hoče sestaviti vedno enako moko, se mora vsaka rabljena vrsta žita preizkusiti z ozirom na množino škroba. V ta namen se zdrobi

žito v malem ročnem mlinu. Lepivo se potem izpere in se določi procentualno razmerje med moko in otrobi. Vedeti pa se mora, da zmleta moka vsebuje manj lepiva nego zrna, ker ga ostane nekaj v otrobih, ki so v mlinu kot stranski produkt.

V moderno urejenih mlinih se mešanje različnih žit vrši z veliko preciznostjo v posebnih samostojno delujočih mešalnih napravah. Za določanje potrebnih količin raznih vrst žita se rabijo znani zmesni računi. Zmešano žito se nato postavi za nekaj časa v skladišče, da se izenačijo razlike v vlagi posameznih vrst. Šele potem se žito zmelje.

Vse naročnike »Obrtnika«, ki prejema list, pa ga še niso plačali, prosimo, da to čimprej store, ker se ta obrtniški list vzdržuje samo z naročnino brez drugih podpor.

Obrtni dom v Celju prodajajo

Konec.

Dalje bi bilo treba gospodom povedati tudi, da naj si dobijo sedaj posojilo po 6% in še manj, da nam dajo vzgled. Potem bo tudi Zanatska banka dala posojilo pod takimi obrestmi. Naj da torej zbornica za TOI v Ljubljani Obrtnemu društvu posojilo po 6 ali po 4%, kakor so govorili, da bi jih morala imeti Zanatska banka. Zakaj torej ima Obrtno društvo danes posojilo na hipoteko po 12%.

G. Jošt je predlagal, da se naj izvoli tričlanski redakcijski odbor, ki bo imel nalogo zastopati interese obrtništva v tej zadevi, ter da naj dajo navzoči obrtniki temu odboru polnomoč. Ta odbor naj bi izdelal primerno resolucijo ter jo poslal na vsa merodajna mesta, ter imel sploh nalogo, preprečiti prodajo Obrtnega doma. Predlog g. Jošta je bil soglasno sprejet ter so bili v redakcijski odbor izvoljeni po predlogu g. Pepernika: gg. Holobar, Brišček in Jošt.

Vsi navzoči obrtniki so podali Društvu jugoslovanskih obrtnikov za dravsko banovino popolno zaupanje, redakcijskemu odboru pa polnomoč.

Nadalje so govorili še gg. Pavšer, Ožek, Jager, Mahne in Friz o zadevi prodaje, šušmarstvu, medsebojni konkurenci ter delu D. J. O.

Prečitan je bil tudi še približni osnutek resolucije, nakar je g. predsednik zaključil po triurnem uspelem in smotrenem razpravljanju protestno zborovanje.

Odmev je našlo vprašanje prodaje Obrtnega doma že kmalu nato v Zbornici za TOI na njeni plenarni seji, ki se je vršila dne 7. aprila 1933, na kateri je poročal g. predsednik Jelačin, da se je ugodilo prošnji Slovenskega obrtnega društva v Celju, katero je ponudilo svoj obrtni dom v nakup zbornici za TOI v Ljubljani za vsoto 320.000 Din. Zbornica je preračunala, da se bode obrestoval kupni kapital po 7%, ako se ne računajo vzdrževalni stroški. Kupna svota 320.000 Din sestoji: Dolg pri hranilnici 250.000 dinarjev, Glavnica 50.000 Din in zaostale obresti od dolga 20.000 Din. Zbornica za TOI nabavi stavbo, da bode služila v isto svrhu, kakor je služila dosedaj. Stavba se ima prevzeti do prvega julija 1933 in nosi vse stroške prepisov Slovensko obrtno društvo. (Nakar je bila prečitana kupna pogodba.)

G. Zadravec je dejal: „Obrtno društvo mora imeti iste prostore na razpolago in se mu ne sme ovirati stanovanjska pravica.“

G. Jelačin: „To je določeno v kupni pogodbi.“ (Se ponovno prebere.)

G. Zadravec: „Ali je bil dom ocenjen na 320.000 Din?“

G. Jelačin: „Pri nas se je zglasila deputacija od Obrtnega društva iz Celja, na čelu z g. Rebekom in nam je stavila tako ponudbo, kakor sam Vam jo prečital. Potem sem se odpeljal z g. Mohoričem in dr. Plessom v Celje, kjer smo vso stvar proučili na licu mesta. Meni se je vsa ponudba zelo dopadla in ji nisem bil nasproten. Ugotovili smo, da je stavba stala celjsko društvu 662.000 Din in pridemo mi tako sedaj prav poceni do poslopja. Drugo pa kar je dobro za Zbornico je to, da ne bode več potrebno dajati celjskemu Obrtnemu društvu subvencij, ki so se sukale od 15.000 do 20.000 Din na leto.“

G. Zadravec: „Ali bodo imeli v stavbi tudi trgovci svoj lokal in ali bodo zanj kaj plačevali?“

G. Jelačin: „V stavbi bode imelo tudi trgovsko združenje svoje prostore, za katere bode pa moralo po možnosti plačevati najemnino. Okrožni odbor bode na leto plačeval 6.000 Din najemnine. V stavbi je pa še dosti drugih prostorov, ki se oddajajo proti najemnini in ki bodo krili stroške vzdrževanja. Kupčija bode postala perfektna šele takrat, ko jo bodo odobrili člani Obrtnega društva na svojem zato sklica.“

nem občnem zboru, ker odbor, ki je vodil pogajanja do sedaj, za to kupčijo na merodajen.

Torej tako stoji akcija o prodaji Obrtnega doma v Celju. Vprašamo pa one, ki prodajajo, če so še veljavna pravila gradbene zadruge Obrtni dom v Celju, r. z. z. o. z., ki so bila vpisana v zadrugi register Okrožnega sodišča v Celju, oddelek I. 15. I. 1930. Glasom teh pravi § 10. je mogoče zadruzi likvidirati le, če to sklepe občni zbor zadruge. Z ozirom na to, ker ni identična gradbena zadruga Obrtni dom z Obrtnim društvom v Celju, smo prepričani, da bo protest, katerega so izročili proti prodaji Obrtnega doma celjski obrtniki potom tozadevne spomenice, tudi zalegel, kajti ne gre prodajati doma, katerega so pomagali graditi prav vsi obrtniki s tem, da so vplačali tozadevne deleže, sedaj pa ne bi imeli pravice odločati o nadaljnji usodi pravi istega doma. Dolžnost nadzorstva te zadruge in pa „Zadrugne zveze“ v Ljubljani, pod katero revizijo spada glasom imenovanih pravil Gradbena zadruga Obrtni dom, je, da urede to zadevo pravilno ter čimprej skličejo občni zbor, ki naj odloči o tem na podlagi pravil.

Celjskim obrtnikom priporočamo, da vztrajajo v borbi za svoj Obrtni dom, ki naj bo simbol za ostale Obrtne domove v Dravski banovini, ki morajo biti res obrtniški in kateri morajo slediti v bližnji bodočnosti ter služiti obrtniškim namenom.

Časopisi in literatura

Zanatlija (Beograd) z dne 23. aprila 1933. št. 17 prinaša obširno poročilo o stanju slaščičarskih obrti in krojaških obrti za žensko obleko v Beogradu, članek o bodočnosti gospodarskega sistema, zanimiv članek za borbo proti kartelom, poročilo s kongresa jugoslovanskih graditeljev in razne vesti iz obrtnega pokreta.

Obrtniški Vjesnik (Zagreb) z dne 22. aprila 1933. št. 17 objavlja priprave za proslavo 25 letnice Saveza hrvatskih obrtnika. Ob tej priliki bo izdana o delu Saveza tudi obširna knjiga. Dalje prinaša članek o gradbeni delavnosti v Evropi ter važne gospodarske in Savezne vesti.

Zanatlija (Beograd) z dne 30. aprila 1933. št. 18 piše o odnosih strojništva in obrti, razmotriva možnosti omejitve medsebojne konkurence, razne gospodarske vesti, novosti iz obrtnega pokreta in razno.

Obrtniški Vjesnik (Zagreb) z dne 29. aprila 1933. št. 18 prinaša poročilo o občnem zboru Zanatske banke, objave glede Zanatske izlozbe, članek o napačni uporabi zakona o obrtih, o problemu štedenja in pravičnega obtoka denarja, o carinskih zidovih v Evropi, o vprašanju Udruženja zanatlija za srez Šibenik in savezne vesti. Interesanten je tudi opis nekega obrtnika: Kako sem postal industrijalec.

Razno

Najnižji obtok bankovcev Narodne banke v zadnjih 11 letih je bil zabeležen 22. aprila. Obtok bankovcev je znašal 4431 milijonov Din. Normalni obtok pred krizo je znašal 5 do 5,5 milijarde Din. Pri tem je treba upoštevati še tezavrirani denar v rokah privatnikov, ki se cenj na 1 milijardo Din.

Občinske volitve po novem zakonu v občinah. Zakon o občinah, ki je stopil v veljavo 14. aprila predpisuje občinske volitve v roku 3 mesecev po razglasenju. Zakon sicer ne predpisuje, ali se bodo volitve izvedle v celi državi naenkrat ali po banovinah, v vsakem slučaju pa je gotovo, da se bodo volitve začele meseca julija t. l.

Vajeniški dom v Osijeku bodo vsled velike nerentabilnosti prodali.

Jugoslavija, Romunija in Češkoslovaška bodo v kratkem priznale de jure Sovjetsko Rusijo s posebnim kolektivnim paktom.

Na skupščini obrtnikov v Karlovcu je naglasil dr. Butovac, tajnik Obrtne zbornice v Zagrebu, da je v območju zbornice poleg 20.000 legalnih obrtnikov 22.000 sušmarjev. Res je, da mora živeti vsak, toda obrtnik mora tudi.

Organizacija obrtnih združenj v Vrbaski banovini. Obrtna zbornica v Banjaluki je dovršila organizacijo obrtnih združenj v svojem delokrogu. Osnovano je v celoti 22 združenj po srezih. Prva plenarna seja se bo vršila v kratkem.

Trgovsko industrijska zbornica v Zagrebu je znižala vsem svojim nameščencem plače za 10%. Morda bi se tudi pri naši zbornici za TOI dalo na podoben način kaj prihraniti?

Hotelirsko-gostilničarski tečaj priredi združenje gostilničarjev na Bledu. Tečaj bo izveden na ta način, da bodo udeleženci za 6 tednov v kakem večjem in lepo urejenem hotelu vodili posle, kuhinjo itd. pod strokovnim vodstvom. Posebna pažnja se bo obrnila tudi na mlekarstvo, serviranje in na dolžnosti sobaric ter portirjev.

Konkurent naših čevljarjev, firma Baťa vzlje krizo dobro uspeva. V Batovi tovarni v Borovcu pri Vukovaru še vedno zida in povečuje obrate. V raznih mestih države pa se odvijajo nove Batove prodajalne. Radi interesov tujega kapitala mora pa domač obrtnik stradati in propadati.

Pravilnik o izvrševanju tesarških, kamnoseških in vodnjakarskih del je predpisal minister za trgovino, obrt in industrijo, ki velja za mesta: Beograd, Zagreb, Ljubljana, Subotica, Sarajevo, Skopje, Split, Novi Sad, Osijek, Sušak, Mostar, Dubrovnik, Zemun in Pančevo. Po tem pravilniku gradbenik, kakor tudi pooblaščen inženjer ali arhitekt ne sme v navedenih mestih na stavbah, katere je pooblaščen graditi samostojno, izvrševati del, ki spadajo v delokrog tesarških, kamnoseških ali vodnjakarskih mojstrov, ako nima osebnega pooblastila kot to določa Obrtni zakon.

Pivovarstva Union v Ljubljani je imela v poslovnem letu 1931-32 pri osnovni glavni 24 milijonov Din izgube 550 tisoč Din. To je posledica zmanjšanja konsuma piva v Jugoslaviji za skoraj 50%.

Društvo vlagateljev se ustanavlja v Zagrebu. Zahteva kontrolo nad denarnimi zavodi in soddločevanje pri poslu. Namen društva ni razbijati denarne zavode, ampak vzpostavljati normalnega stanja.

Oblast bo začela odločno akcijo proti osebam, ki trgujejo z vložnimi knjižicami. Dosedaj so prijave iz Zagreba, Ljubljane, Maribora in Dubrovnika.

V Zagrebu so osnovali „Obrtno hranilno in kreditno zadruzo“, od katere bi dobivali obrtniki v slučaju nujne potrebe male kredite. Hranilni obroki so tedensko po 5, 10, 20, 50 in 100 Din, katere se dobi vrjeme v slučaju potrebe, oziroma po štirih letih. Ideja je dobra, toda v sedanjih časih bo težko izvedljiva.

Ameriške pivovarne ne morejo producirati toliko piva, kolikor se ga v enem dnevu popije. Časopisi poročajo, da 70 milijonov Američanov naenkrat popiva, ker so ukinili prohibicijo.

Največji zrakoplov na svetu, ameriški „Akron“, je padel v morje. 73 smrtnih žrtev. Vzrok nesreče je najbrž vihar.

Z aeroplani so preleteli najvišjo goro Mont Everest.

V Parizu se je ustanovil nov internacionalni kartel sirovega jekla, da se prepreči negotovost in padanje cen.

Ne zapostavljajmo domače delavnosti. Čuje se, da se bo začelo z asfaltiranjem cest Beograd-Zagreb in Beograd-Subotica. Zanimirani krogi zahtevajo, da se mesto asfalta, ki ga dobimo iz Italije, uporabi domače surovine, n. pr. cement in blinker, pri prehodu skozi mesta pa hrastove kocke. S tem bi zaposlili domačo industrijo.

Pri preosnovanju ameriških bank v Detroitu je bil izključen Ford. Nastal je ponoven zastoj v prodaji Fordovih avtomobilov, zlasti lanskih serij.

Po podatkih nemškega statističnega urada je bilo po celim svetu začetkom leta 1933 28 milijonov brezposelnih delavcev. Koncem marca 1. 1933. pa je število nezaposlenih naraslo za cca 12%, torej za 3 milijone, tako da bi bilo sedaj po svetu 31 milijonov delavcev brez dela. V tem številu pa še niso vštete družine in ostali, ki so prizadeti radi pomanjkanja dela. Kakor kaže, je bilo nedavno prorokovanje o koncu krize precej prezigodaj.

V Avstriji so odkrili ogromno afero radi fihotapljenja deviz in valut. V afero je zapletenih 400 dunajskih bank, vsota fihotapljenih deviz znaša preko 200 milijonov šiligov.

Hitlerjev rojstni dan je bil v Nemčiji proslavljen kot narodni praznik.

Radi vzhodno kitajske železnice je nastal spor med Japonsko in Rusijo, dočim vodita Japonska in Kitajska mirovna pogajanja.

Postopna inflacija se pripravlja v USA. Opuštili bodo zlato valuto. Predsednik Roosevelt je dobil pooblastilo, da sme kovati srebrne dolarje v neomejeni množini, in sicer v takem razmerju s zlatim dolarjem, ki ga določi predsednik sam. Skoro istočasno je opustila zlato valuto tudi Kanada.

Imovina bivše sarajevske zbornice se je razdelila na 4 ustanove: na trgovsko-industrijsko in obrtno zbornico v Sarajevu, ter na trgovsko-industrijsko in obrtno zbornico v Banjaluki.

Lep zgled: Bivši predsednik National City Bank v New Yorku Mitchell je bil aretiran vsled nedovoljenih manipulacij z davkom v znesku 657.152 dolarjev (približno 38 milijonov Din) nato pa izpuščen na svobodo proti kavciji 10.000 dolarjev (približno pol milijona Din).

V Vardarski banovini je bilo zaplenjenega 1. 1932. 32.000 kg tihotapskega tobaka, v mesecu januarju in februarju tekočega leta pa 24.000 kg.

Največja radio-postaja na svetu je zgrajena v bližini Moskve. Oddaja na valu 1.481.81 m z energijo 500 KW.

Zavarovalni posli so vsled krize padli na 40%.

Na nedavno zahtevo Nemčije, da naj Japonska vrne njene otoke v Tihem oceanu, je odgovoril japonski vojni minister: „Kdor jih potrebuje, naj pride ponje.“

Vsak državljan porabi v dobi krize samo 0,80 kg mila letno, dočim je v dobrih letih porabil 1,20 kg letno.

Dobave in licitacije

Zgradba in zavarovanje industrijskega tira. Dne 12. maja t. l. se bo vršila pri inženjerskem oddelku Komande Savske divizijske oblasti v Zagrebu ofertalna licitacija glede oddaje zgradbe industrijskega tira; dne 13. maja t. l. pa glede zavarovanje istega.

Direkcija državnega rudnika Senjski Rudnik sprejema do 15. maja t. l. ponudbe glede dobave 500 m žičnih vrvi.

Oddaja zgradbe vojaških objektov se bo vršila potom ofertnih licitacij dne 22. in 23. maja t. l. pri inženjerskem oddelku Komande Savske divizijske oblasti v Zagrebu.

Oddaja cilindri - bloka v egaliziranje se bo vršila potom pismenih ponudb, katere je vložiti do 18. maja 1933. pri Direkciji državnega rudnika v Kreki.

Prodaja. Dne 30. maja t. l. se bo vršila pri Glavnem sanitetnem skladišču v Zemunu ustmena licitacija glede prodaje starih pocinkanih sodov, stare pločevine in pločevinastih škatlic.

(Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani interesantom na vpogled.)

Tiskali J. Blasnik nasl., Univerzitetna tiskarna in litografija, d. d. v Ljubljani. Odgovoren L. Mikuš.

Obrtna banka v Ljubljani

Centrala: Kongresni trg 4

Podružnica: Ljutomer

Telefon št. 2508

Račun pri poštini hranilnici v Ljubljani št. 12.051

Telefon št. 2508

Daje kredite v obrtne svrhe, pospešuje ustanavljanje obrtnih in industrijskih podjetij, izvršuje vse bančne transakcije najkulantneje. Vloge na knjižice in na tekoči račun se obrestujejo kar najugodneje, vezane vloge po dogovoru primerno višje

Obrtnice! Obrtniki! Podpirajte se med seboj in ne konkurirajte ter ne škodujte si po nepotrebnem.